

สกูปหน้า 1 เดลินิวส์

ต่อจากหน้า 1

66

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช” มีพระปรีชาสามารถในทางศิลปกรรมหลากหลายแขนง พระองค์ท่านทรงได้รับการยกย่องเชิดชูพระเกียรติยศในระดับสากล ทั้งนี้ กล่าวสำหรับศิลปะ “บัลเลต์ (Ballet)” นาฏศิลป์ของชาติทางตะวันตกนั้น “ในหลวงรัชกาลที่ ๙” ก็มีพระปรีชาสามารถในการผสมผสานเข้ากับศิลปะการแสดงของไทย...

เกิดเป็น “บัลเลต์สกulptใหม่...ครั้งแรกของโลก”

และต่างชาติได้รู้จักศิลปะการแสดงของไทย...

ทั้งนี้ เกี่ยวกับเรื่องนี้ รศ.ดร.ศิริมงคล นาฏยกุล อาจารย์ภาควิชาศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อดีตนักแสดง บัลเลต์เรื่อง “มโนราห์” ถวายทอดพระเนตร เมื่อปี 2535 และเป็นผู้อนุรักษ์การแสดง “มโนราห์บัลเลต์” ได้ให้ข้อมูลมาทางหนังสือพิมพ์ “เดลินิวส์” ซึ่งโดยสังเขปคือ... ในหลวงรัชกาลที่ ๙ มีพระปรีชาสามารถในทางศิลปกรรมหลากหลายแขนง และมีพระมหากรุณาธิคุณอย่างสูงยิ่งต่อวงการศิลปะการแสดง ซึ่งรวมถึง “วงการการแสดงบัลเลต์” ด้วยการพระราชทานการผลิตการแสดง “บัลเลต์แบบไทย” ขึ้นเป็นครั้งแรกของไทยและของโลก

รศ.ดร.ศิริมงคล ระบุว่า... การแสดงบัลเลต์ชุดดังกล่าวนี้ เกิดจากพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ที่ ทรงต้องการถ่ายทอดความงดงามในแบบไทยให้สังคมโลกรู้จักเพิ่มขึ้น โดยทรงเชื่อมการแสดงอย่าง “โนรา” เข้ากับการเต้น “บัลเลต์” ที่เป็นนาฏศิลป์ของชาติตะวันตก เนื่องจากทรงสนพระทัยเรื่องมโนราห์ และการแสดงโนรา โดยครั้ง

นั้นทาง มโนราห์มูทแก้ว ได้จัดแสดงถวายทอดพระเนตร ณ พลับพลาหน้าศาลากลางจังหวัดพัทลุงระหว่างเสด็จฯ ทรงเยี่ยมราษฎรภาคใต้ โดยทรงโปรดเกล้าฯ ให้ คุณหญิงเจนเนเวียฟ เลสปีนยอล เดมอน อดีตดาราบัลเลต์ระดับโลกชาวฝรั่งเศส เป็นผู้ทำการประดิษฐ์ท่าเต้นบัลเลต์ถวาย...

สำหรับ คุณหญิงเจนเนเวียฟ ซึ่งเป็นผู้ประดิษฐ์ท่าเต้น ทาง รศ.ดร.ศิริมงคล บอกว่า... ได้เคยเล่าที่มาของ การแสดงบัลเลต์ประกอบบทเพลงพระราชนิพนธ์ ไว้ว่า ด้วยเป็นชาวต่างชาติ ไม่รู้จักวรรณคดีไทยที่เหมาะสมที่จะนำมาผลิตเป็นการแสดงบัลเลต์ ในหลวงรัชกาลที่ ๙ จึง

โปรดเกล้าฯ ให้เจ้าเฝ้าฯ เพื่อรับฟังนิทานไทยเรื่องต่าง ๆ หลังจากได้รับฟังอยู่หลายเรื่อง คุณหญิงเจนเนเวียฟ ได้เกิดความสนใจในเรื่อง มโนราห์ เพราะดำเนินเรื่องคล้ายคลึงกับเรื่อง สวอนเลค (Swan lake) ซึ่งเป็นบัลเลต์เรื่องเอกของโลก ในหลวงรัชกาลที่ ๙ จึงพระราชทานเค้าโครงเรื่อง และ พระราชนิพนธ์บทเพลงชุด “Kinari Suite” เพื่อใช้ในการนี้...

“นอกจากพระราชนิพนธ์บทเพลงเพื่อการแสดงชุดนี้แล้ว ยังทรงรับเป็นองค์พระราชูปถัมภ์ โดยทรงเป็นผู้ควบคุมการผลิตการแสดง และทรงออกแบบฉากป่าหิมพานต์ที่ใช้ด้วยพระองค์เองอีก

ด้วย"...เป็นรายละเอียดสำคัญอีกส่วนหนึ่งเกี่ยวกับ "มโนราห์บัลเลต์ พระราชนิพนธ์" ที่ทาง รศ.ดร.ศิริมงคล ได้ให้ข้อมูลไว้

พร้อมทั้งยังระบุอีกว่า... การแสดงบัลเลต์ประกอบบทเพลงพระราชนิพนธ์ในครั้งนั้น เป็นการแสดงบัลเลต์ 1 อกก์ มีความยาวประมาณ 35 นาที ทำการแสดงเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 5-7 มกราคม พ.ศ. 2505 ณ เวทีสวนอัมพร ในงานกาชาดประจำปีนั้น โดยมีวงดนตรีสุนทราภรณ์ และวง อ.ส. วันศุกร์ บรรเลงเพลงประกอบ มี ครูเอื้อ สุนทรสนาน เป็นผู้อำนวยเพลง และมี Pierre Balmain นักออกแบบเครื่องแต่งกายที่

มีชื่อเสียงระดับโลก เป็นผู้ออกแบบเครื่องแต่งกายของนักแสดงหลัก ขณะที่ในส่วนของผู้แสดงหลักนั้น ประกอบด้วย หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ซึ่งรับบทเป็นเจ้าเมืองโคราช วนิดา คุณละลัมภะ (สุขุม) รับบทเป็นนางมโนราห์ สมศักดิ์ พลสิทธิ์ รับบทเป็นพระสุธน และ สุรเทิน มุขนานล รับบทพรานบุญ

รศ.ดร.ศิริมงคล บอกต่อไปว่า... บัลเลต์เรื่องมโนราห์นี้ จัดแสดงเพื่อถวายการต้อนรับพระราชอาคันตุกะหลายต่อหลายครั้ง และในปี 2535 เนื่องในโอกาสที่ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญ

พระชนมพรรษา 5 รอบ ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ คุณหญิงเจนเจียฟ ประดิษฐ์ ทำเต้นบัลเลต์ถวายอีกครั้ง โดยทรงรับไว้ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และได้พระราชทานจัดการแสดงบัลเลต์เรื่องนี้ในเดือน ธ.ค. ซึ่งเป็นเดือนพระราชสมภพ ในหลวงรัชกาลที่ 9 เพื่อเชิดชูศัตมหาราชนิพนธ์ชุดนี้ให้ปรากฏอีกครั้ง

ทั้งนี้ "มโนราห์บัลเลต์" ปี 2535 นี้ รศ.ดร.ศิริมงคล ให้ข้อมูลว่า... ปรับปรุงขึ้นใหม่ ขยายเนื้อหาคำดำเนินเรื่องโดยแบ่งเป็น 2 อกก์ ใช้ระยะเวลาแสดง 1 ชั่วโมง 30 นาที มีการอัญเชิญบทเพลงพระราชนิพนธ์อื่น นอกเหนือจากบทเพลงชุด Kinari Suite มาใช้เพิ่มเติมอีก 16 บทเพลง โดยมี คุณหญิงเจนเจียฟ ประดิษฐ์ทำเต้นและกำกับการแสดงถวาย บรรเลงดนตรีประกอบการแสดงโดยวง ดุริยางค์ก้องทัพบเรือ อำนวยการบรรเลงดนตรีโดย พลเรือตรีหม่อมหลวงอัสนี ปราโมช ออกแบบเครื่องแต่งกายถวายโดย Erik Mortensen และปรับปรุงเครื่องแต่งกายการแสดง ยกเว้นชุดคนกุงและชุดพระสุธน โดย ชีระพันธ์ วรรณรัตน์

การแสดงครั้งนั้น มีขึ้นระหว่างวันที่ 18-20 ธันวาคม พ.ศ. 2535 ณ หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย โดยนักแสดงหลักของเรื่อง รวีวรรณ ราชสุนทร-กิดาการ วรรณศิลป์ รับบทเป็นมโนราห์ สุริยา พันธุธา รับบทพระสุธน เอกชัย ไก่แก้ว รับบทพรานบุญและท้าวปทุมราช ชรัช ชำนาญเวช รับบทเป็นปุโรหิต และทาง รศ.ดร.ศิริมงคล ยังบอกเล่าด้วยว่า... ส่วนตนเองนั้นรับบทพระอินทร์ โดยการแสดงครั้งนั้น นับเป็นมงคลที่สุดในชีวิตแล้วที่ได้มีโอกาสแสดงถวายในหลวงรัชกาลที่ 9 สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ ทอดพระเนตร ด้วย "มโนราห์บัลเลต์"...

นี่คืออีกหนึ่งเรื่องราว "พระอัจฉริยภาพ" "ศิลปะการแสดง" ชุด "ประวัติศาสตร์" "มโนราห์บัลเลต์พระราชนิพนธ์".